

TEZA:

Obwiniony radca prawny, pomimo przyjęcia od klientki (pokrzywdzonej) pełnomocnictwa, środków pieniężnych w kwocie 3300 zł na pokrycie wynagrodzenia i opłaty sądowej oraz zobowiązanie się do poprowadzenia na rzecz pokrzywdzonej sprawy sądowej, nie wykonał żadnych czynności, mimo iż zdawał pokrzywdzonej relacje z toczącego się rzekomo postępowania sądowego, które to informacje nie były zgodne z prawdą, a także nie rozliczył się z otrzymanych środków pieniężnych.

Niezależnie od trudnej sytuacji osobistej radca prawny nie może, zwłaszcza w tak długim horyzoncie czasowym, trwającym prawie 3,5 roku, nie rozliczać się z klientką z otrzymanych środków, nie wykonywać czynności, do których się zobowiązał oraz kreować przed klientką przebieg prowadzenia sprawy, który nigdy nie miał miejsca.

WO-212/22**ORZECZENIE****z dnia 22 marca 2023 r.****Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:**

Przewodniczący: SWSD Krzysztof Górecki
Sędziowie: SWSD Leszek Korczak /sprawozdawca/
SWSD Daniela Sosin

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego M. M.

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2023 r. na rozprawie sprawy przeciwko radcy prawnemu J. G. nr wpisu (...)

obwinionego o:

- popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 75) w związku z art. 6, art.8 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radców Prawnych oraz,
- popełnienie przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia

6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 75) w związku z art. 62 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego,

na skutek odwołania obwinionego oraz Ministra Sprawiedliwości od orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 19 września 2022 r. w sprawie pod sygn. akt OSD/KR/32/2022

orzeka:

- I. zmienia zaskarżone orzeczenie poprzez uchylenie jego pkt II;
- II. w pozostałym zakresie zaskarżone orzeczenie utrzymuje w mocy;
- III. zasądza od obwinionego koszty postępowania odwoławczego w kwocie 2.000 zł (dwa tysiące złotych) na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

U z a s a d n i e

Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał odwołanie Obwinionego J. G. w całości za niezasadne. Odwołanie Ministra Sprawiedliwości uznał w całości za uzasadnione i zasługujące na uwzględnienie.

W dniu 19 września 2022 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w sprawie o sygn. akt OSD/KR 32/2022 wydał orzeczenie, na mocy którego uznał Obwinionego radcę prawnego J.G. winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego polegającego na tym, że w okresie od września 2017 r. do dnia 12 stycznia 2021 r. w (...), pomimo przyjęcia pełnomocnictwa, środków pieniężnych na pokrycie wynagrodzenia i opłaty sądowej oraz zobowiązanie się do poprowadzenia na rzecz Pokrzywdzonej S. B. sprawy sądowej obejmującej dochodzenie naprawienia szkody, nie sporządził pozwu ani innych pism procesowych i nie wystąpił na drogę sądową o zapłatę, mimo iż zdawał Pokrzywdzonej relacje z toczącego się rzekomo postępowania sądowego, prowadzonych rozmów ugodowych oraz informował o skierowaniu przez Sąd sprawy do mediacji, które to informacje nie były zgodne z prawdą, a także nie rozliczył się z otrzymanej w dniu 4 września 2017 r. kwoty na poczet wynagrodzenia za prowadzenie sprawy i opłaty od pozwu w

wysokości 3 300 złotych tj. o czyn określony w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art.6, art. 8 i art. 12 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego wymierzając mu na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 4 ustawy o radcach prawnych karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres sześciu miesięcy. Ponadto, Sąd uznał Obwinionego radcę prawnego winnym popełnienia przewinienia dyscyplinarnego w postaci niewspółdziałania w sposób należyty z organami samorządu radcowskiego, w związku z niestawiennictwem w określonym terminie na wezwanie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP i brak usprawiedliwienia tego niestawiennictwa tj. czynu określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 62 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, wymierzając mu za to karę nagany. OSD OIRP dokonał również orzeczenia w zakresie kary łącznej wymierzając ją w postaci zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres sześciu miesięcy oraz zasądził na podstawie art. 65 ust. 2 b ustawy o radcach prawnych zakaz sprawowania przez obwinionego patronatu na okres dwóch lat. Ponadto obciążono Obwinionego kosztami postępowania dyscyplinarnego przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym Okręgowej Izby Radców Prawnych kwocie 2.000 (dwa tysiące) zł.

W uzasadnieniu swego orzeczenia Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych na potwierdzenie swego stanowiska w odniesieniu do popełnionego przez Obwinionego deliktu dyscyplinarnego wskazał, że wina Obwinionego radcy prawnego nie budzi jakichkolwiek wątpliwości, a zachowanie Obwinionego cechowała nierzetelność, nieuczciwość i lekceważenie interesów klienta, przez co nadużył on zaufania jakim obdarza się zawód radcy prawnego. Zachowanie Obwinionego odznaczało się wysokim poziomem szkodliwości tak dla oceny społecznej, jak i zawodowej środowiska radców prawnych.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny OIRP nie powziął wątpliwości co do tego, iż materiał dowodowy zebrany w sprawie, w sposób jednoznaczny wskazuje na popełnienie przez Obwinionego czynów opisanych we wniosku o ukaranie. Jest to jednocześnie zgodne z wersją przedstawioną przez Obwinionego w wyjaśnieniach, który co do zasady przyznał się do popełnienia czynu, tłumacząc jednocześnie swoje zachowanie okolicznościami osobistymi, które miały wpływ na możliwość prowadzenia spraw. Obwiniony wskazywał w toku postępowania, że podejmuje działania mające na celu spłatę roszczenia Pokrzywdzonej, jednakże w aktach sprawy

nie znaleziono potwierdzenia choćby rozpoczęcia uiszczenia odszkodowania na rzecz Pokrzywdzonej.

Ponadto, mając na uwadze zebrany w sprawie materiał dowodowy, w ocenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP, nie pozostawiało również wątpliwości, że zachowanie Obwinionego w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego OIRP, po przedstawieniu zarzutów, wypełnia znamiona deliktu dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 62 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, w związku z niewykonywaniem przez Obwinionego wezwań Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego bez usprawiedliwienia swojej nieobecności.

Mając powyższe na uwadze, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych wymierzył radcy prawnemu J. G. karę zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego na okres sześciu miesięcy, zakaz sprawowania przez niego patronatu na okres dwóch lat oraz nagany, jako kary współmiernej ze stopniem winy oraz wystarczające z punktu widzenia celów jakie ma spełnić wobec Obwinionego.

Od powyższego orzeczenia, co do kary, odwołanie złożył Obwiniony wnosząc o jego zmianę zarzucając, że orzeczenie sądu dyscyplinarnego cechuje niewspółmierność orzeczonej kary. Obwiniony wniósł o zmianę kwestionowanego orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego OIRP z dnia 19 września 2022 r. zapadłego w sprawie o sygn. akt OSD/KR 32/2022 i wymierzenie mu kary łagodniejszej.

Odwołanie złożył również Minister Sprawiedliwości, w części, tj. w zakresie orzeczenia o karze łącznej zawartej w pkt II zaskarżonego orzeczenia, zarzucając obrazę przepisu prawa materialnego w postaci art. 65¹ ust. 2 pkt 4 ustawy o radcach prawnych, poprzez jego niezastosowanie i połączenie kary zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego z karą nagany, a następnie wymierzenie kary łącznej zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego, w sytuacji gdy przepisy ustawy wykluczają tego typu orzeczenie. W przedstawionym odwołaniu wniesiono o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uchylenie w zakresie orzekającym o karze łącznej.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie WSD zastosował przepisy Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2022 r. (tj. stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w sprawie Kodeksu Etyki Radcy Prawnego), albowiem zgodnie z § 2 uchwały Nr 1/2022 Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 8 lipca 2022 r. w sprawie zmiany Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, do zdarzeń mających miejsce przed dniem wejścia w życie tej uchwały zastosowanie mają przepisy Kodeksu Etyki Radcy Prawnego w brzmieniu dotychczasowym.

Ze stanowiskiem wyrażonym przez Obwinionego radcę prawnego J. G. w odwołaniu z dnia 10 października 2022 r. nie można się zgodzić.

Natomiast z odwołaniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2022 r. należy się w całości zgodzić.

Na samym wstępie Wyższy Sąd Dyscyplinarny podkreśla, że jest zobowiązany zgodnie z art. 433 § 2 k.p.k., który na mocy art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych należy stosować odpowiednio, tj. *rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym.*

W pierwszej kolejności, po wszechstronnej analizie zebranego w sprawie materiału dowodowego, WSD podziela stanowisko Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych, zarówno co do ustaleń faktycznych, jak i dokonanej subsumpcji prawnej. Z zastrzeżeniem jednak w zakresie orzeczenia o karze łącznej.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych ustalił, że radca prawny J. G. działając jako pełnomocnik Pokrzywdzonej S. B., przyjął od niej dokumenty oraz kwotę 3300 złotych celem uregulowania wpisu sądowego od pozwu oraz pokrycia wynagrodzenia za skierowanie powództwa w sprawie o zapłatę odszkodowania za nienależyte prowadzenie usług księgowych. Następnie w okresie od września 2017 roku do końca 2020 roku konsekwentnie wprowadził i utrzymywał klientkę w błędnym przekonaniu co do tego, że postępowanie sądowe jest w toku, a ponadto

przyjął środki pieniężne celem rozszerzenia powództwa, czego również nigdy nie uczynił.

W konsekwencji zachowania Obwinionego, po uzyskaniu informacji o braku skierowania sprawy na drogę sądową, Pokrzywdzona wypowiedziała pełnomocnictwo Obwinionemu. W wyniku otrzymanego wezwania do zapłaty tytułem zwrotu pobranych środków oraz wyrównania poniesionej przez Pokrzywdzoną szkody, Obwiniony zaproponował ratalne uregulowanie roszczenia wobec Pokrzywdzonej, jednakże do momentu orzekania przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie wykazał, że choćby rozpoczął taką spłatę.

Zachowanie Obwinionego, w ocenie OSD OIRP, wypełnia znamiona deliktu dyscyplinarnego wskazanego we wniosku o ukaranie i na tej podstawie stwierdzono winę Obwinionego oraz wymierzono mu kary wskazane w orzeczeniu z dnia 19 września 2022r.

Obwiniony, w treści przesłanego odwołania wskazuje na zarzut niewspółmierności kary do czynu poprzez jej zbytnią surowość. Za zasadnością takiego stwierdzenia, w ocenie Obwinionego stoi fakt, że jego zachowanie było wywołane złym stanem zdrowia oraz okolicznościami osobistymi, które spowodowały niemożliwość wywiązywania się z obowiązków służbowych.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny podziela w zakresie przyczyn orzeczenia tego rodzaju kary, rozważania przeprowadzone w uzasadnieniu wyroku OSD OIRP z dnia 19 września 2022 r. w sprawie sygn. akt OSD/KR 32/2022, w zakresie w jakim, pomimo wskazania na znaczny stopień dolegliwości orzeczonej kary, uznał, że kara orzeczona jest adekwatna do popełnionego czynu, w szczególności ze względu na fakt, że zachowanie Obwinionego odnosi skutki w społecznej ocenie i odbiorze zawodu radcy prawnego i powoduje podważenie zaufania społecznego do tego zawodu. Nie bez znaczenia przy wymiarze kary miało również zachowanie Obwinionego, który mimo deklaracji naprawienia wyrządzonej szkody, nie podjął żadnych namacalnych kroków w tym zakresie.

Wobec powyższego, w ocenie WSD, zarówno z akt postępowania, jak również z treści odwołania Obwinionego, nie wynikają okoliczności mogące wskazywać na zasadność twierdzenia w zakresie niewspółmierności lub rażącej surowości orzeczonej wobec Obwinionego kary. Oczywiście, okoliczności podnoszone przez Obwinionego w

zakresie sytuacji zdrowotnej i osobistej zostały rozważone przez sądy orzekające w obu instancjach, jednakże mając na uwadze wyższe standardy staranności stawiane osobom wykonującym zawód radcy prawnego, zarówno ze względu na fakt charakteru zawodu zaufania publicznego, jak również na samorządowe regulacje w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej, nie może znaleźć uzasadnienia stanowisko, w którym interes klienta, w szczególności takiego, któremu dobrowolnie zapewniamy reprezentację jego interesów, może być narażony na szkodę ze względu na przyczyny osobiste pełnomocnika.

Niezależnie od trudnej sytuacji osobistej radca prawny nie może – zwłaszcza w tak szerokim horyzoncie czasowym – nie rozliczać się z klientem z otrzymanych środków, nie wykonywać czynności, do których się zobowiązał oraz kreować przed klientem przebieg prowadzenia sprawy, który nigdy nie miał miejsca.

Ze względu na powyższe, odwołanie Obwinionego, w ocenie WSD nie zasługiwało na uwzględnienie.

Odwołanie od wyroku OSD OIRP złożył również Minister Sprawiedliwości. Odwołanie złożone zostało na niekorzyść oskarżonego, w zakresie pkt II wyroku, w którym doszło do ustalenia kary łącznej wobec Obwinionego. Minister Sprawiedliwości zarzucił wydanemu oskarżeniu niezgodność z prawem materialnym poprzez dokonanie orzeczenia kary łącznej w przypadku nieprzewidzianym przez ustawę.

Środek odwoławczy złożony przez Ministra Sprawiedliwości, WSD uznał za uzasadniony i zasługujący na uwzględnienie w całości, a w konsekwencji zmienił wydane orzeczenie OSD OIRP z dnia 19 września 2022 r., w ten sposób, że uchyleniu uległo orzeczenie w zakresie orzeczonej kary łącznej. Wskazać należy, że w orzeczeniu OSD OIRP jako podstawę orzeczenia kary łącznej wskazano art. 65¹ ust. 1 i 2 ustawy o radcach prawnych. Pomimo to, doszło do naruszenia przez wydane orzeczenie właśnie art. 65¹ ust. 2 pkt 4 tej ustawy, który w sposób dosłowny wskazuje, że *kara zawieszenia prawa do wykonywania zawodu radcy prawnego ani kara zawieszenia w prawach aplikanta nie podlegają łączeniu z karami upomnienia, nagany ani karą pieniężną*. Tym samym wydany przez OSD OIRP wyrok z dnia 19 września 2022 r. w sposób bezpośredni jest sprzeczny z ustawą i stosuje instytucję w niej wprost zakazaną.

Z tych też względów konieczna była zmiana orzeczenia OSD OIRP z dnia 19 września 2022 r. poprzez uchylenie pkt II wskazanego orzeczenia, w którym zawarto rozstrzygnięcie w zakresie kary łącznej.

O obciążeniu Obwinionego kosztami postępowania dyscyplinarnego w kwocie 2.000 zł Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 1 i ust. 2 zdanie pierwsze ustawy o radcach prawnych, zaś wysokość tych kosztów ustalił w oparciu o § 1 ust. 1 pkt 2 i § 3 ust. 2 uchwały nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. z późniejszymi zmianami, w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego w zw. z art. 70⁶ ust. 3 ustawy o radcach prawnych obciążając nimi Obwinionego i zasądzając je na rzecz Krajowej Rady Radców Prawnych.